

Riigi Teataja

Ilmub lortwduft mööda.

Toimetuſ ja talituſ: Toompea loſ-
fiſ (pahemaſ tiimaſ, alumifeſ
korral). Kontor on awatud kella
½9—½2. Sealfamaſ lehe telli-
miſte waſtuwõtmine. Kõnetraat:
toimetuſ 446, kontor 232.

Telliſiſe hind: 100 numbrit —
1000 mł., 50 numbrit — 500 mł.,
25 numbrit — 250 mł., üſſit-
number 10 mł.
Telliſiſi wõtakuſte waſtu mitte
wähem kui 25 numbrit peale.

Kuulutuſte ja teadaannete hind:
Kohtukuulutuſed, ſuuruſe peale
waatamata 100 marka; kaotatud
iſitunnikuſte kuulutuſed 50
marka; muud kuulutuſed iga m/m-
rida 8 marka.

Nr. 33.

Neljapäewal, 15. aprillil 1926 a.

Nr. 33.

I.

Siſu: Nr. 54. Kohtualluſuſe ja rahatrahwide aſendamise muutmise ſeaduſ piirituſe ſalajaſe ſiſſe- ja wälja-
weo ning ſalaja-weetuſ piirituſe warjamise aſjuſ.

Nr. 55. Soolekande ſeaduſe muutmise ſeaduſ.

Nr. 56. Laewaſõidu riikliku laenuſondi ſeaduſ.

Nr. 57. Peremeheſta maade tarwitamise ſeaduſ.

Nr. 58. Mõneſuguſte kadumaläinud wäärtpaperite häwinenuſſ tunnustamise ſeaduſ.

Nr. 59. Geſti ja Soome waheliſte merialuſte kaablite korraſhoidmiſe ja kaſutamise lepingu kinnita-
miſe ſeaduſ. — Leping.

II.

Geſti normid portlandſemendi kohta.

Määrused arſtirohtuſe ning arſtimise kuulutuſte ja reklaami kohta.

Määrus rafſekaaluliſte poſſipakkide wahetuſe kohta wälismaadega.

III.

Nimetuſed, ametiſſe kinnituſed.

Teadaanne iſeſeiſwa wallakohtu aſutamieſt Harrowa, Roſe ja Starjatina waldades.

Teadaanne notaariſe nimetamiſeſt Wiljandi linna.

Teadaanded E. W. juudi rahwuſe I kultuur-nõukogu walimieſte aſjuſ.

Poſti peawalitiſuſe teadaanne.

I.

Nr. 54. Riigikoogu poolt 26. märtil
1926. a. waſtuwõtetuſ

Kohtualluſuſe ja rahatrahwide aſendamise muut-
miſe ſeaduſ piirituſe ſalajaſe ſiſſe- ja wäljaweo
ning ſalaja-weetuſ piirituſe warjamise aſjuſ.

II.

Kriminaal kohtupidamiſe ſeaduſe § 33. märkuſ
I täiendatakuſe järgmiſe teije lõikega:

Grandina alluſwad rahukohtuniſſkudele piirituſe
ſalajaſe ſiſſe- ja wäljaweo ning ſalaja-weetuſ piir-
rituſe warjamise aſjad, kui rahatrahwi ſumma
(Nr. Rp. j. § 1127) ei ulatu üle 500.000 marga.

III.

Tollieaduſtiſu § 422 p. 3 täiendatakuſe järg-
miſe teije lõikega:

Piirituſe ſalajaſe ſiſſe- ja wäljaweos ning ſa-
laja-weetuſ piirituſe warjamieſe ſiſſidlaſele aſen-
datakuſe rahatrahwi erandina tema maſſuſjõuetuſe

korral iſikliku karikuſtega järgmiſeſt: kunni
1.000.000 margani lue kuhtl. ſead. § 59. põhjal;
1.000.000 — 2.000.000 margani tiirmikarikuſtega
ühheſt kunni poolteije aſtani, ja üle 2.000.000
marga tiirmikarikuſtega poolteijeſt kunni kahe
aſtani.

III.

Piirituſe ſalajaſe ſiſſe- ja wäljaweos ning ſa-
laja-weetuſ piirituſe warjamieſe aſjad, miſ allu-
wad käeſolewa ſeaduſe järgi rahukohtuniſſkudele ja
käeſolewa ſeaduſe maſſmahakkamiſel weel poolleli,
antakuſe alluſuſe järgi üle, wälja arwatud aſjad,
miſ profuratuuri poolt ſiſſiidikuſtakuſtega juba edaſi
antud rahukoſgule.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikoogu abieſimeeſ M. Siirman.

Minieſekretäär S. Piiskar.

Nr. 55. Riigikogu poolt 26. märtilil
1926. a. vastuõdetud

Hoolekande seaduse muutmise seadus.

Riigikogu poolt 19. juunil 1925. aastal vastuõdetud hoolekande seadus („R. T.“ nr. 120/121 — 1925. a.) muudetakse järgmiselt:

I.

§ 44. Wäljaspool ünnitusmaja ja warjupaika asuwad puudustkannatawad emad, kes toidawad rinnapiimaga oma kunni kuuekuuseid lapsi, samuti üheksandat kuud raskejalgsed puudustkannatawad naisterahwad on õigustatud saama arsti ettekirjutuse põhjal maksuta arstirohte ja sidumismaterjaale, samuti toiduaineid, nagu piima, suhkru, jahu, tangu jne. hoolekandendõukogu poolt kindlaksmääratud arwul nende eest hoolt kandma kohustatud walla-, alevi- või linnawalitsuse fulul, kuid nende elukoha walla-, alevi- või linnawalitsuselt.

§ 129. Looduslikkude õnnetuste läbi, nagu tulikahju, weeputus, kannatanud ja selle tõttu peawarju kaotanud isikutele on kahjukannataja elukoha walla, alevi või linna omawalitsus kohustatud andma esialgsel peawarju, kunni nad ise forteri leiawad või walla-, alevi- või linnawalitsus selle neile kätte juhatab.

Õnnetuse läbi waranduse ja eluüalpidamise mõimalused kaotanud isikute ja perekondade eest peawad hoolitsema walla, alevi või linna omawalitsused, kunni nad ise leiawad ülalpidamist mõimaldawa teenistuse, või jarnase teenistuse neile kätte juhatab maakonna-, walla-, alevi- või linnawalitsus. Abiandmisest tekkinud kulud tasub wallawalitsusele maakonnawalitsus.

§ 210. punkt 3. muudetakse järgmiselt:

3) käesolewas seaduses ettenähtud hoolekandeaasutused, nagu lastekodud, wanadekodud, wigastekodud, rinnalaste- ja emadekodud jne. kutsutakse ellu kümne aasta jooksul arwates 1. jaanuarist 1926. a., kusjuures omawalitsuse asutused kofku seawad kawat 1. jaanuariks 1927. aastaks nende asutuste ellukutsumise järjekorra kohta ja saadawad need teadmiseks töö- ja hoolekandeministriumile; töö- ja hoolekandeministrium kutsub asutusi ellu ja teostab käesolewa seadusega riigi kohuseks tehtud hoolekande ülesannete ülewõtmist omawalitsuse asutustelt töö- ja hoolekandeministri poolt maksmapandud ja Riigikogu poolt lubatud krediitidega koostöölaselepate määruste ulatuses.

II.

Käesolew seadus hakkab maksma tema wäljakuulutamisega „Riigi Teatajas“.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees A. Sürman.

Abiesekretäär J. Piiskar.

Nr. 56. Riigikogu poolt 26. märtilil
1926. a. vastuõdetud

Laewafõidu riikliku laenufondi seadus.

§ 1. Raubalaewade ehitamiseks või kapitaalümberehitamiseks kodumaal ja ostmiseks wälismailt ajutatakse riiklik laenufond, mida tarwitatakse käesolewa seaduse alusel.

§ 2. Laenufond moodustatakse ja täiendatakse riigi eelarwe korras määratawatest krediitidest.

§ 3. Laenu määramiseks moodustatakse Wabariigi Walitsuse poolt wastaw komitee kaubandus-tööstusministriumi juurde. Komitee otsused astumad jõusse pärast kinnitamist kaubandus-tööstusministri poolt.

Laenude wäljaandmist ja arwepidamist toimetab kaubandus-tööstusministrium.

§ 4. Laenujõid antakse Eesti kodanikkudele, ühijõudele ja jeltõidele, kelle laewad Eesti lipu all sõidawad.

§ 5. Laenujaamiseks tuleb esitada kaubandus-tööstusministriile palwekirj käesolewa seaduse § 15. põhjal wäljaantawates määrustes ettenähtud korras.

§ 6. Kui laen kindlustatakse laewaga, ei või laenusumma tõusta üle 50% laewa hinnast.

Laenu kindlustuseks tuleb jellel juhtumisel kaubandus-tööstusministriumile anda laewa esimene hüpotek ja kinnituse poliis; wiimane summa peab olema vähemalt 25% kõrgem kui laenu summa. Kinnituse mitte-uendamise juhtumisel teeb ireda enne tähtaja kättejõudmist kaubandus-tööstusministrium laenujaaja fulul.

§ 7. Kui kahe kuu wältel pärast komitee otsuse kinnitamist kaubandus-tööstusministri poolt ei ole kajutatud laenujaamise õigus, kaotab laenujaaja jellekõrõse laenujaamise õiguje.

§ 8. Antud laenu pealt maksab laenujaaja 6% aastaks. Alates 4-da aastaga peab laenujaaja igal aastal tagasi maksma 1/7 laenust, nii et 10 aasta järele, arwates laenujaamise päewast, terve laenu summa oleks täielikult tasutud. Protsentide tasumist kui ka tagasimaksmist toimetatakse kaks korda aastaks, igal aastal mitte hiljem 30. juuni ja 31. detsembril.

§ 9. Kui laenujaaja laenu ära ei maksa tähtajaks või ei täida teisi laenuitingimusi, on kaubandus-tööstusministriil õigus ära miiua awalikul enampakkumisel laenu kindlustuseks antud laenu või teisi warandusi.

Kui § 8. ettenähtud laenuosa ära ei makseta jama paragrahwis tähendatud tähtajaks, wõetakse jelle laenuosa pealt 6% asemel Eesti panga diskonto-protsent kunni maksimise päewani.

§ 10. Kui laenuaja wältel kaubandus-tööstusminister tunnistab ebarahuldawaks ennem esitatud kindlustused, peab neid antud tähtajaks ümber wahetama uute wastuõdetawatega.

§ 11. Laenujaaja peab kaubandus-tööstusministri poolt määratud tähtajal ning kujul iga aasta aru andma selle kohta, misjulguses ulatuses ja tagajärgedega tegutseb laenujaaja laewasõidu-ettevõtte. Samuti peab laenuvõtja aru andma laewade seiskumise kohta, mis laenu kindlustuseks panditud.

§ 12. Kui laenu kestusel laewasõidu-ettevõtte peaks kokku tõmmatama, võib kaubandus-tööstusminister laenu kas wastawalt vähendada, või koguni üles öelda, misjulgusel juhtumisel laenu peab tagutama ministri poolt määratud tähtajaks.

§ 13. Laenude protsendid ja tagasimaksetawad summad lähewad laenufondi suurendamiseks, kunni see kaswanud 500 miljoni margani. Sellest momendist alates kantakse jissetulewad summad riigi jissetulekuteks.

§ 14. Enne 10 aastat, arwates laenuawamise päewast, võib käesolewa seaduse põhjal ehitatud, ostetud või remonteeritud laewu müüa Eesti kaubandus-tööstusministri loal, wäljamaale — Wabariigi Walitsuse loal.

§ 15. Täiendawad määrused laewasõidu laenufondi ajutamise, hoidmise, laenu nõutamise ja kasutamise kohta annab Wabariigi Walitsus kaubandus-tööstusministri ettepanekul. Määrused awaldatakse „Riigi Teatajas“.

§ 16. Käesolewa seaduse jõusseastumisel kaotab maksuuse kaubandusseaduse § 149. märkuse liija (S. R. XI l. 2 j. 1912. a. järg) määrused laenude andmise kohta Wenemaal Wene materiaalist uuesti ehitatud puust ja metallist merikaubalaewade muretssemiseks.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees A. Sürman.

Abisekretäär S. Piiskar.

Nr. 57. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwoetud

Peremehele maade tarwitamise seadus.

§ 1. Riikliku maatagawarasse arwatakse Eesti-Wene rahulepingu põhjal Eesti wabariigi piiridesse tulnud maa-alasse kuulunud maad, mille wiimasteks eraomanikkudeks enne rahulepingu sõlmimist olid küllafogukonnad, maalihiused, ajutused või teised juriidilised isikud, mis ei asu wabariigi piirides, või isikud, kes ei ole Eesti kodanikud, ja kui nad ei ole asunud tähendatud maade waldamisele — erasikud 1-juunis 1927. a., teised 1. juunis 1926. a. Pärast tähendatud tähtaegu lähewad tähendatud maad põlluministeeriumi korraldusse.

§ 2. § 1. tähendatud maadest lahutatakse maa-kohtad põllumajapidamiseks ja antakse kasutamiseks riigimaade poliiseks tarwitamiseks ja omandu-

seks andmise seaduses ettenähtud alustel. Maa-kohtade wäljaandmise korra määrab Wabariigi Walitsus, kusjuures eeskätt rahuldatakse maaga tagutata küllafogufondi ja maalihiusi, kelle maad poolitati piirirajamisel.

§ 3. Wabariigi Walitsusel on õigus anda tarwilikke määrusi käesolewa seaduse elluviimiseks.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees A. Sürman.

Abisekretäär S. Piiskar.

Nr. 58. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwoetud

Wõnesuguste kadumaläinud wäärtpaberite häwinenuse tunnustamise seadus.

§ 1. Kohtu kutsekorras wõidakse häwinenuseks tunnustada nimeta wäärtpabereid, mis nende waldajad ära kaotanud pärast 1. augusti 1914. a. kunni käesolewa seaduse maksmahtamiseni ja mis wälja antud kunni 7. novembrini 1917. a. Wene walitsuse, krediitajutuste, omawalitsuste ja nende kasjade ning Eesti aktsiaseltside ja osalihiuste poolt, samuti aktsiaseltside ja osalihiuste poolt, mille warandused kohtu kutsekorra algamise ajal Eesti riigis hooletande, administratfiooni või sekwestri all.

Kohtu kutsekorra toimetatakse t. k. j. §§ 2054—2071 järgi käesolewas seaduses ettenähtud muudatuste ja täiendustega.

Kohtu kutsekorra ei või alustada: 1) kuponide ja 2) Eesti-Wene rahulepingu põhjal Wene walitsuse poolt Eesti walitsusele üleantud aktsiate, osatähtede ja teiste wäärtpaberite peale.

§ 2. Paragrahw 1. nimetatud wäärtpaberite kohta, mis krediitajutustes armetel, on wiimastel õigus kohtu kutsekorra alustada, kui wäärtpaberid jelles ajutuses kaduma läinud.

§ 3. Rahwed nimeta wäärtpaberite häwinenuseks tunnustamise asjus antakse Tallinna-Haapjalu rahukogule ühe aasta jookkul, arwates käesolewa seaduse maksmahtamise päewast.

§ 4. Rahwale lijatakse juurde wäärtpaberite ärafiri, on see aga wõimatu, siis kõik wäärtpaberi siju ja tarwilikkude tundemärkide selgitamiseks tarwilikud andmed.

§ 5. Tsiviil kohtupidamise seaduse § 2059. ettenähtud juhtumisel määrab kohtus peale wäärtpaberipidaja ja huwitatud isikute wäljafutsumise weel:

1) maksuasetaks tunnustada kõik „Riigi Teatajas“ wäljafuulutatud wäärtpaberiga ettewoetud operatfioonid, kui need alustatakse pärast fuulutamise ilmumist;

2) ära keelata wäärtpaberi wäljaandnud asutusele maksimist või mingisugust muud täitmist selle wäärtpaberi järgi toimetada, niisama ka wälja anda uusi kuponkilehti või dividendi saamise lehti, kui niisugused selle juurde kuuluvad, ja tähendatud asutusi kohustada finni pidama ettenäidatud wäärtpaberit, andes ettenäitajale sellekohase kviitungi, ja üles andma wäärtpaberi rahukogule ühes teadetega ettenäitaja ees-, isa- ja perekonnanime, kodakondsuse ja elukoha kohta.

„Oma määruse saadab kohus „Riigi Teatajale“ avaldamiseks.“

§ 6. Uute aktsiate wäljaandmise korral § 1. nimetatud aktsiaseltside või osajähiuste poolt on isikul, kes kohtus niisuguse aktsiaseltsi või osajähiuse aktsiate asjus kutsekorra alustas, õigus osa võtta pärast wäljakutsumise kuulutuse ilmumist „Riigi Teatajas“ uuesti wäljaannetest ühesugustel alustel teiste aktsionäridega. Tema poolt wäljamakstud uue wäljaande aktsiaid võib ta kätte saada. Samuti ka dividendi saada nende järgi ja aktsionäride peakoosolekust osa võtta ainult siis, kui pärast kutsetoimetuse tähtaega kohus otsustab hävinenuks tunnustada wana aktsia.

Ei tunnusta kohus wana aktsiat hävinenuks, siis on aktsiaseltsi või osajähiuse juhatusel õigus, peakoosoleku sellekohasel otsusel ettetellijale uute aktsiate eest wäljamakstud raha tagasi maksta, alates wäljamaksmise päewast, aktsiaid aga realiseerida oma äranägemise järgi peakoosoleku poolt finnitatavatel tingimustel.

§ 7. Siis, kelle palvel kohtu kutse toimetust ette wõetud, peawad pärast wäljakutsumise tähtaja lõppu, aga enne kohtuotsuse tegemist, kohtule esitada tunnistuse sellest asutusest, kes wälja

andis kadumaläinud wäärtpaberi, et wahepeal kunni wäljakutsumise tähtaja lõpuni selles asutuses keegi ei ole üles andnud oma õigusi kadumaläinud wäärtpaberite kohta.

§ 8. Kui kohus leiab nõudmise põhjendatud, otsustab ta tl. kp. j. § 2066. ettenähtud korras tunnustada wäärtpaberi hävinenuks ja kõik avaldamata õigused kustunuks. Wastasel korral lükkab kohus nõudmise tagasi.

Oma seadusjõusse astunud otsusest kuulutab kohus „Riigi Teatajas“ ja teatab kaubandus- tööstusministeeriumile.

§ 9. Wäärtpaberi hävinenuks tunnustamine kohtu poolt annab isikule, kelle palvel kohtu kutsetoimetust ette wõetud, õiguse nõuda asutusest, kes wäärtpaberi wälja andis:

- 1) kas kapitaaali wäljamaksmist, kui kaotatud wäärtpaber wäljaostmisele määratud, või
- 2) uue wäärtpaberi wäljaandmist hävinenuks tunnustatud wäärtpaberi asemel, ühes wäljaandja märkusega wäärtpaberil, et see wälja antud dublikaadina.

Dublikaadiga on seotud kõik hävinenuks tunnustatud wäärtpaberi õigused ja kohustused, kusjuures aktsiad antakse wälja kuponkidega esimese kuponkilehe järgnema tähtaja peale.

Uue wäärtpaberi wäljaandmise kulud kannab paluja.

§ 10. Seadusjõusse astunud kohtuotsusega hävinenuks tunnustatud wäärtpaberi pidaja võib kahjutasu nõuda üldistel alustel ainult isikult, kes palus kohtu wäärtpaberi hävinenuks tunnustada.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu abiesimees M. Sürman.

Abisekretäär S. Piiskar.

Nr. 59. Riigikogu poolt 25. märtsil 1926. a. wõetud

Gesti ja Soome waheliste merialuste kaablite korrahoidmise ja kasutamise lepingu finnitamise seadus.

§ 1. Leping Gesti ja Soome wahel Gesti ja Soome waheliste merialuste kaablite korrahoidmise ja kasutamise kohta, samuti ka nende kaablite abil toimetatava telegraafilise ja kaugefonilise läbikäimise kohta Gesti ja Soome wahel, mis algkirjas mõlema riigi walitsuswolinikkude poolt Helsingis aprilliluu kahelkümnendal päewal, ükstuhat üheksajada kahelümne wiienal aastal alla kirjutatud, tunnustatakse finnitatuks.

§ 2. Lepingu ja tema juurde kuuluma lõpu-protokollide eesti-, soome- ja rootsikeelsed tekstid avaldatakse ühes käesolewa seadusega.

Mgkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees M. Reie.

Abisekretäär L. Raudkapp.

Leping Gesti ja Soome waheliste merealuste kaablite korraashoidmise ja kajutamise kohta, samuti ka nende kaablite abil toimetatava telegraafilise ja kaugefönelise läbikäimise kohta Gesti ja Soome wahel.

Gesti Wabariigi Walitus ühelt poolt ja Soome Wabariigi Walitus teiselt poolt, toetudes Helsingis 29. oktoobril 1921 aastal sõlmitud lepingule Gesti ja Soome waheliste merealuste kaablite omamisõiguse kohta, otustasid lepingu äramuutmiseks, mis sõlmitud Helsingis 29. oktoobril 1921 aastal Gesti ja Soome waheliste merealuste kaablite korraashoidmise ja kajutamise kohta, samuti ka nende kaablite abil toimetatava telegraafilise ja kaugefönelise läbikäimise kohta Gesti ja Soome wahel, sõlmida uue lepingu nimetatud kaablite korraashoidmise ja kajutamise, samuti nende kaablite abil toimetatava telegraafilise ja kaugefönelise läbikäimise tingimuste kohta ning määrasid selle jaoks oma woliniffudeks:

Gesti Wabariigi Walitus:

Graforralise Saadiku ja täieõiguslise Ministri Helsingis Alexander Hellat'i.

Soome Wabariigi Walitus:

Filosoofia magistri Erik Anders Berg'i.

Pärast heas ning tarwilises korras leitud wolituste wastastifku läbiwaatamist leppisid wolinifud kofku järgmiste artiklite kohta.

Sopimus Suomen ja Eestin välisten merenalaisten kaapelienn kunnossapidosta ja käytöstä sekä näitten kaapelienn välityksellä tapahtuvasta sähkösanomaja puhelinliikenteestä Suomen ja Eestin välillä.

Suomen Tasavallan Hallitus ja Eestin Tasavallan Hallitus ovat, nojautuen 29 päivänä lokakuuta 1921 Helsingissä solmittuun sopimukseen Suomen ja Eestin välisten merenalaisten kaapelienn omistusoikeudesta, päättäneet muuttaa 29 päivänä lokakuuta 1921 Helsingissä solmitun sopimuksen Suomen ja Eestin välisten merenalaisten kaapelienn kunnossapidosta ja käytöstä sekä näitten kaapelienn välityksellä tapahtuvasta sähkösanomaja puhelinliikenteestä Suomen ja Eestin välillä, ja solmia uuden sopimuksen näitten kaapelienn kunnossapidosta ja käytöstä sekä niistä ehdoista, joilla näillä kaapeleilla välitettävä lennätin- ja puhelinliikenne on suoritettava, ja ovat tässä tarkoituksessa täysivaltaiseksi edustajikseen määränneet,

Suomen Tasavallan Hallitus:

Filosofianmaisteri Erik Anders Bergin.

Eestin Tasavallan Hallitus:

Eestin erikoislähettilään ja täysivaltaisen ministerin Helsingissä Alexander Hellat'in.

Esitettyään toisilleen hyvässä ja asianmukaisessa muodossa oleviksi havaitut valtakirjansa ovat valtuutetut sopineet seuraavista artikloista:

Fördrag angående underhållet och nyttjandet av de finsk-estniska undervattenskablarne samt rörande förmedlingen av telegram- och telefontrafik medels dessa kablar emellan Finland och Estland.

Republiken Finlands Regering och Regeringen i Republiken Estland hava, stödjande sig på det i Helsingfors den 29 oktober 1921 avslutade fördraget om äganderätten till undervattenskablarne emellan Finland och Estland, beslutit förändra det i Helsingfors den 29 oktober 1921 avslutade fördraget angående underhållet och nyttjandet av undervattenskablarne emellan Finland och Estland samt rörande förmedlingen av telegram- och telefontrafik medels dessa kablar emellan Finland och Estland, och avsluta ett nytt fördrag om underhållet och nyttjandet av dessa kablar ävensom om de villkor på vilka telegram- och telefontrafiken å dessa kablar bör befordras samt hava i detta syfte till sina befullmäktigade ombud utsett,

Republiken Finlands Regering:

Filosofiemagister Erik Anders Berg.

Republiken Estlands Regering:

Estlands utomordentliga sändebud och befullmäktigade minister i Helsingfors Alexander Hellat.

Efter utväxling av sina i god och behörig form befunna fullmakter, hava de befullmäktigade ombuden sig emellan överenskommit om följande artiklar:

Artikkel I.

Gesti ja Soome telegrafivalit-
fused määravad omavahelisel
koostuleppel kindlaks, misjuguiseid
kaableid tuleb tarvitada telegra-
feerimiseks, kaugefonelemiseks
mõi üheaajaliseks telegrafeerimi-
seks ja kaugefonelemiseks.

Artikkel II.

Mõlemate lepinguosaliste ri-
ide telegrafivalitfused muretje-
wad ja peawad korras tarwilised
kaablite mõõtmise aparaadid
ning muud tarwilikud abinõud.

Artikkel III.

Kaablite wigastuse puhul for-
maldavad Gesti ja Soome tele-
grafivalitfused tarwilisi kaabli
mõõtmise wigastuskoha selgita-
miseks, formaldavad, wastawal
korral, riffe ning teatavad teine-
teisele mõõtmise tagajärgedest kui
ka ettemõetud parandusest.

Artikkel IV.

Kumbki telegrafivalitus kan-
nab hoolt selle kaablite poole for-
daseadmise, korrashoidmise ja pa-
randuse eest, mis temapoolsele
osaldale mõlaja tulewad. Mainitud
tööde läbi teffinud kulud tasu-
takse mõlema riigi poolt mõrdses-
tes osades, nii et Gesti tasub
poole sellekohasest Soome kulu-
dest ja Soome poole Gesti ana-
loogilistest kuludest. Kummalgi
telegrafivalitusel on õigus mai-
nitud tööde juures ennast esitada
lasta, kuid tööde toimepanemist
ei tohi järele esitaja ootamisel
mitte edasi lükata.

Nende mäljaminefute kohta
mõlemalpool koostuleitud arwete

I artikla.

Suomen ja Eestin lennätin-
hallitukset päättävät keske-
näisellä sopimuksella, mitä
kaapeleita on käytettävä
sähkösanomien, puhelujen
tai samalla kertaa sähkösa-
nomien ja puhelujen väli-
tykseen.

II artikla.

Molempien sopimusvaltioi-
den lennätinhallituksien on
hankittava tarvittavat kaa-
pelimitauskoneet ja muut
välttämättömät laitteet sekä
pidettävä ne kunnossa.

III artikla.

Kaapelien vikaantuessaa on
Suomen ja Eestin lennätin-
hallituksien toimeenpantava
tarvittavat kaapelimitauk-
set vikaantumispaikan sel-
villisaamiseksi sekä kysy-
mykseen tulevissa tapauk-
sissa korjattava viat ja on
heidän ilmoitettava toinen
toiselleen sekä mittaukset
että toimeenpantujen kor-
jausten tulokset.

IV artikla.

Kumpikin molemmista len-
nätinhallituksista pitää huol-
ta rannikoltaan lähtevän kaa-
pelipuoliskon kuntoonsaatta-
misesta, kunnossapidosta ja
korjauksesta. Mainituista
töistä aiheutuvat kulut jae-
taan tasan, niin että Suomi
suorittaa puolet Eestille tä-
ten aiheutuneista menoista
ja Eesti puolet Suomelle tä-
ten aiheutuneista menoista.
Kummallakin lennätinhalli-
tuksella on oikeus lähettää
edustajansa yllämainittuihin
töihin. Töiden suoritusta ei
kuitenkaan sellaisen edusta-
jan odottamisen vuoksi saa
siirtää tuonnemmaksi.

Näistä menoista molem-
milla puolilla laaditut laskut

Artikel I.

Telegrafförvaltningarna i
Finland och Estland besluta
genom ömsesidig överens-
kommelse, vilka kablar skola
användas till förmedling av
telegram, vilka till förmed-
ling av telefonsamtal samt
vilka till förmedling av så-
väl telegram- som telefon-
samtal.

Artikel II.

De båda kontraherande
staternas telegrafförvaltnin-
gar äga anskaffa nödiga ka-
belmättningsinstrument och
andra erforderliga apparater
samt underhålla dem.

Artikel III.

I fall av kabelskada böra
telegrafförvaltningarna i Fin-
land och Estland vidtaga nö-
diga kabelmätningar i och
för skadans lokalisering,
samt i förekommande fall
vidtaga åtgärder för skadans
avhjälpan, och äga desam-
ma underrätta varandra om
resultatet såväl av mätning-
arna som av de vidtagna
reparationerna.

Artikel IV.

Envar av de båda telegraf-
förvaltningarna äger draga
försorg om iståndsättandet,
underhållet och reparatio-
nerna av den kabelhälft som
utlöper vid dess kust. Av
nämnda arbeten förorsakade
utgifter fördelas jämnt, så-
lunda att Finland- och luft-
ledningarna, vilka förena tele-
fonstationer, såväl som alla
på grund av förläggningen
av kabeländarna från en ort till
en annan föranledda utgifter
bestridas av båda de kontra-
herande ländernas telegraf-
förvaltningar var för sitt
område, utan att det andra
kontraherande landet delta-
ger i gäldandet av dessa kost-
nader.

De på grund av dessa ut-
gifter å ömse sidor uppgjör-

mõrblemine ja jaldo tasumine
jünnib iga aasta detsembri kuul.

Artikkel V.

Maa ja õhu telegrafi- ning
kaufekõnejuhete korra-
stusfulud, misjufused juhed
kaableid ühen-
damad mastamate telegrafi-
ehf kaufekõneafutustega,
jamuli ka kaablite
otjade ühest kohast teise
ümberpaigutamise fulud
kannab kummagi lepingu-
osalise riigi telegrafi-
walitus omal poolel, ilma
et teine lepinguosaline
nendest fuludest oja mõtaks.

Artikkel VI.

Tallinna ja Helsingi telegrafi-
kontorid toimetavad telegrammi-
de wahetamist töörohke järele
kas Morse, Hughesi ehf mingi
teise süsteemi aparateide abil.
Telegrammide wahetus jünnib
wahetpidamata ööpäewa jookful.

Artikkel VII.

Telegrafeerimisel tarmitatava
elektrowoolu pinge määratakse
findlaks koffulleppel mõlemate
telegrafiwalitjuse wahel.

Artikkel VIII.

Kaablitel wahetatakse mõle-
mate lepinguosaliste riikide wa-
hel nii terminaali- kui ka transiit-
telegramme.

Artikkel IX.

Kaablite kaudu Eesti ja Soome
wahel wahetatavate termi-
naali- ja transiittelegrammide eest
mõetakse peale mastamate termi-
naali- ja transiitmaksude weel
kaablimaksu. Kaablimaksu juu-
ruse üle lepiwad lepinguosaliste
riikide walitjused omawahel kofful.

verataan ja saldo suorite-
taan vuosittain joulukuun
kuluessa.

V artikla.

Menot kaapeleita vastaa-
viin lennätin- tai puhelintoi-
mistoihin yhdistävien lennätin-
ja puhelinlinjojen maa-
ja ilmajohdojen kunnossapi-
dosta, samoin kuin kaikki me-
renalaisten kaapelipäiden
siirrosta toisesta paikasta
toiseen aiheutuvat kustan-
nukset suorittaa kummankin
sopimusmaan lennätinhalli-
tus omalla puolellaan toisen
sopimusmaan ottamatta osaa
näihin menoihin.

VI artikla.

Helsingin ja Tallinnan len-
nätinkonttorit välittävät säh-
kösanomat käyttäen joko
Morse-, Hughes- tai jotakin
muuta konetta riippuen lii-
kenteen vilkkaudesta. Sähkösä-
nomia välitetään lakkaa-
matta läpi vuorokauden.

VII artikla.

Molemmat lennätinhalli-
tukset sopivat sähköttämi-
seen käytettävän sähkövir-
ran voimakkuudesta.

VIII artikla.

Kaapeleitse välitetään se-
kä molempien sopimusvalti-
oiden keskenäisiä sähkösä-
nomia että myös kauttakul-
kusähkösanomia.

IX artikla.

Kaapeleitse Suomen ja Ees-
tin välillä välitettävistä ter-
minaali- ja kauttakulkusäh-
kösanomista kannetaan, pait-
si vastaavia terminaali- ja
kauttakulkumaksuja, kaape-
limaksu, jonka suurudesta
sopimusvaltioiden hallitusten
on sovittava.

da räkningarna jämföras och
saldoöbeloppen likvideras år-
ligen inom december månad.

Artikel V.

Kostnaderna för underhål-
let av telegraf- eller telefon-
linjernas respektive land- och
luftledningar, vilka förena
kablarne med motsvarande
telegraf- eller telefonstatio-
ner, såväl alla på grund av
förläggningen av kabeländar
från en ort till en annan för-
anledda utgifter bestridas av
båda de kontraherande län-
dernas telegrafförvaltningar
var för sitt område, utan att
det andra kontraherande lan-
det deltagar i gäldandet av
dessa kostnader.

Artikel VI.

Telegrafkontoren i Hel-
singfors och Reval befordra
telegrammen med användan-
de av Morse-, Hughes- eller
någon annan apparat, beroen-
de av trafikens intensitet.
Telegrammen förmedlas utan
avbrott dygnet om.

Artikel VII.

De båda telegrafförvalt-
ningarna överenskomma sig
emellan om styrkan av den
elektriska ström, som vid
telegrafering bör användas.

Artikel VIII.

Genom kablarne frambe-
fordras de båda kontraheran-
de staternas såväl ömsesidi-
ga telegram som och transi-
totelegram.

Artikel IX.

För de medels kablarne
emellan Finland och Estland
frambefordrade terminal- och
transitotelegrammen uppbä-
res, förutom terminal- och
transitoavgifter, en kabelav-
gift, om vars storlek de för-
dragslutande ländernas Re-
geringar äga sig emellan
överenskomma.

See maks jaotatakse mõlema maa vahel ühewõrdjelt, wälja arvatud juhtumised, mil mõlemate riikide walitused on kokku leppinud teistjuga jaotuse kohta.

Kui üks Eesti sihitusteedest telegrammide wahetamiseks Eesti ja Rootsi, Eesti ja Norra, Eesti ja Daani, Eesti ja Inglismaa, Eesti ja Saabimaa wahel kujuneb mingisugusel põhjusel odavamaks, kui transiitsee Soome kaudu, siis alandatakse kaablimaks wastawalt taajide ühtlustamise otstarbel ehk jaotatakse isegi täielikult.

See maksu alandamine wõi kaotamine sünnib ainult sel juhtumisel, kui wiimane tee kiiruse juhtes ebasoodsam ei ole esimesest.

Artikkel X.

Telegrammide wastastifune wahetamine, arwete pidamine ja diendamise, saldode tasumine, samuti ka igasugune telegrafiteenistuse puutum läbitämine tuleb lepinguajaliste maade telegrafiwalituste poolt korraldada maksma rahwuswahelise telegrafiliidu konwentsiooni ja selle juure kuuluma määrustiku põhjal, niiwõrd kui see kord käesolewas lepingus ei ole teisiti ette nähtud.

Artikkel XI.

Rauefõnede andmine läbitäimises mõlemate lepinguajaliste maade wahel sünnib Eestis Tallinna rauefõnejaama ja Soomes riigitelefjaama kaudu Helsingis.

Mõlemad telegrafiwalitused lepiwad kokku teiste riikide, linnade ja kohtade üle, millede wahel rauefõned võimaldatakse.

Tämä maksu jaetaan molempien maiden kesken tasan, paitsi niissä tapauksissa, joissa molempien valtioiden hallitukset ovat sopineet toisellaista jaosta.

Jos joku Eestin liikenneteistä sähkösanomavaihdossa Eestin ja Ruotsin, Eestin ja Norjan, Eestin ja Tanskan, Eestin ja Englannin, Eestin ja Saksan välillä jostakin syystä muodostuisi halvemmaksi kuin Suomen kautta, on kaapelimaksu kokonaistaksan yhdenmukaistuttamiseksi vastaavasti alennettava tai vieläpä poistettava.

Tämä maksun alennus tai poistaminen tulee kysymykseen sillä ehdolla, ettei tämä tie nopeutensa puolesta ole epäsuotuisampi kuin toinen tie.

X artikla.

Sopimusvaltioiden lennätinhallituskien tulee suorittaa sähkösanomavaihto, tilien laatiminen ja vertaaminen, tilien tasoint samoin kuin lennätinviranteko, olkoon se mitä laatua tahansa, noudattaen voimassa olevaa kansainvälistä lennätinliitokirjaa ja siihen liittyvän ohjesäännön määräyksiä sikäli kuin tässä sopimuksessa ei ole toisin määrätty.

XI artikla.

Sopimusvaltioiden väliset puhelut välittää Suomessa Helsingissä sijaitseva valtion keskus, Eestissä, Tallinnan ulkolinjakeskus. Lennätinhallitukset sopivat siitä, mihin muihin valtioihin, kaupunkeihin ja paikkakuntiin puheluja voidaan välittää.

Denna avgift delas i lika delar emellan de båda länderna utom i de fall då bägge staternas regeringar öwverenskommit om en annan fördelning.

Om någon av befordringsvägarna för den estniska telegramkorrespondensen mellan Estland och Sverige, Estland och Norge, Estland och Danmark, Estland och England, Estland och Tyskland skulle av någon orsak ställa sig billigare än transitvägen öfver Finland, skall kabelavgiften för erhållande av lika totaltaxor i motsvarande grad sänkas eller till och med annulleras.

Denna sänkning eller annullering av avgiften kommer endast under den förutsättningen i fråga, att denna väg med afseende å befordringshastigheten ej är ögynnsammare än den andra.

Artikel X.

Vid förmedling av telegramkorrespondens, upprättande och jämförande av aräkningar, likvidering av skuldbelopp samt vid telegrafjänstgöring, av vad slag den vara må, skola de fördragslutande ländernas telegrafförvaltningar iakttaga bestämmelserna i den gällande internationella telegrafkonventionen och i det därtill bifogade reglementet, såvida i detta fördrag ej annorlunda bestämmes.

Artikel XI.

Telefonsamtalen mellan de fördragslutande staterna förmedlas i Finland genom den i Helsingfors befintliga rikscentralen, i Estland genom interurbana centralen i Reval. Telegrafförvaltningarna öwverenskomma sig emellan till vilka andra stater, städer och orter samtal kunna förmedlas.

Artikkel XII.

Kõnede andmiseks peavad kaugefonejaamad Tallinnas ja Helsingis awatud olema iga päev kella 8 kuni 24 (Sda-Euroopa aeg).

Märkus 1. Kõik enne kella 24 tellitud kõned tuleb mõlemalt poolt anda, enne kui tööd võib lõpetada.

Märkus 2. Kui tarvilituks peetakse jaamade lahtioleku aega muuta, võib see sündida mõlemate telegraafivalitsuste omavalisel kokkuleppel.

Artikkel XIII.

Kõne wältuse üfjuseks, mille järele maksud arwatakse, on kolmeminutiline katkestamata kõne aeg. Kõne loetakse alanuks sellest filmapilgust, mil wäljakutsitud abonent wäljakutsule on wastanud ja liin kõnelemiseks walmis seatud.

Kõnet võib jätkata üle kolme minuti, kuid mitte üle järgmise kolme minuti. Minult juhtumisel, kui mingit teist kõnendumist ei ole, võib kõne kesta mitu perioodi. Kolm minutit ehk lühemat aega kestnud kõne loetakse maksu mõttes ühefordseks kõneks, kuna üle kolme minuti kestnud kõne arwestatakse kolmeminutiliste kõneüfjuse järele.

Riikliste ametiasutuste ja telegraafivalitsuste efitajate kõnede kestmus on piiramata.

XII artikla.

Puhelujen välitystä varten tulee puhelinkeskuksien sekä Helsingissä että Tallinnassa olla päivittäin auki 8—24 itä-eurooppalaisen ajan mukaan.

Muistutus 1. Kaikki ennen kello 24 tilatut puhelut tulee kuitenkin molemmiin puolin välittää ennen viran teon lopettamista.

Muistutus 2. Jos halaitaan välttämättömäksi muuttaa puhelinkeskuksien aukioloaikaa, voivat lennätinhallitukset siitä keskenään sopia.

XIII artikla.

Puhelujen perusyksikkönä, jonka mukaan maksut lasketaan, on 3 minuutin keskeymätön puhelu aika. Puhelu lasketaan alkaneeksi siitä hetkestä lähtien, jolloin puhuteltava numero vastaa puhujalle ja linja on varattu puhelulle.

Puhelua voidaan jatkaa yli 3 minuutin, mutta ei yli sitä seuraavaa 3 minuutin jaksoa. Ainoastaan siinä tapauksessa, ettei ole muita puhelutauksia, voidaan sallia puhelun kestävä useampia puheluyksikköjä. Kolme minuuttia tai lyhyemmän ajan kestänyt puhelu lasketaan maksuun nähden yksinkertaiseksi puheluksi, jotavastoin yli kolme minuuttia kestänyt puhelu lasketaan niin moneksi puheluksi, kuinka monta kolmen minuutin jaksoa se sisältää.

Hallitusvirastojen ja lennätinhallituksien edustajain puhelu aika on rajoittamaton.

Artikel XII.

För förmedling av telefonsamtal böra telefoncentralerna såväl i Helsingfors som i Reval hållas öppna dagligen från kl. 8—24 östeuropeisk tid.

Anmärkning 1. Alla före kl. 24 beställda samtal böra å ömse sidor expedieras före tjänstetidens utgång.

Anmärkning 2. Därrest det befinnes nödvändigt att förändra telefoncentralernas tjänstetid, kunna telegrafförvaltningarna därom träffa en överenskommelse.

Artikel XIII.

Såsom den samtalsenhet, enligt vilken avgifterna uppbäras, gäller en ostörd period av 3 minuter. Ett samtal anses påbörjat i och med det moment då rekvisenten erhåller svar från den anropade nummern och linjen är reserverad för samtal.

Ett samtal kan utsträckas över 3 minuter men ej utöver därpåföljande period av 3 minuter. Endast i fall andra samtalsbeställningar icke finnas, kan ett samtal fortsättas utöver flere perioder. Med avseende å avgiften beräknas ett samtal som varat tre minuter eller kortare tid såsom enkelt samtal, varemot ett samtal på mer än tre minuter beräknas såsom flere samtal, allt efter det antal perioder om 3 minuter, som det varat.

Tiden för samtal som föras av regeringens ämbetsverk eller av telegrafförvaltningens representanter är obegränsad.

Artikkel XIV.

Rõned liigitatakse järgmiselt:

- 1) riikliste ametiajutuste kõned;
- 2) telegrafiajutuste kõned telegrafiteenistuse ja kaugekõnede asjus ning kõnelelutjed;
- 3) fiir-erakõned;
- 4) meteoroloogilised kõned;
- 5) harilikud erakõned;
- 6) ajakirjanduse kõned (jelle mõiste alla käivad ka teadete-agentuuride kõned).

Peale ülaltähendatud kõnede antakse veel tähtajalisi erakõneid.

Artikkel XV.

Põhimats kolmeminutilise hariliku erakõne eest määratakse kindlaks guldfrangides lepinguosaliste riikide valitsuste omavahelisel kokkuleppel; jelle maksu põhjal määratakse kindlaks maks tähtajaliste kõnede, kõnelelutsete, fiir-, ajakirjanduse ja nende kõnede eest, mis üle kolme minuti kestavad. Mõlemate lepinguosaliste maade valitsused lepivad omavahel kokku kaugekõnede eest mõetavate maksude jaotamise asjus.

Tähtajaliste erakõnede eest mõetakse neljafordne hariliku kõne maks.

Riigi ametiajutuste kõnede eest mõetakse maksu jamas juuruses kui harilikude erakõnede eest.

Telegrafi- ja telefoniajutuste ametlikud kõned on maksuvabad.

Kõnelelutsete eest mõetakse maksu jamas juuruses kui harilikult kolmeminutilise erakõne eest.

XIV artikla.

Puhelut luokitellaan seuraavasti:

- 1) hallitusvirastojen puhelut;
- 2) lennätinvirastojen puhelut lennätintä ja puhelinta koskevissa asioissa sekä puhelinkutsut;
- 3) kiireelliset yksityispuhelut;
- 4) meteorologiset puhelut;
- 5) tavalliset puhelut;
- 6) sanomalehtipuhelut (tähän ryhmään kuuluvat myös tietotoimistojen puhelut).

Paitsi yllämainittuja puheluja välitetään vielä yksityisiä aikapuheluja.

XV artikla.

Perusmaksu kolme minuuttia kestävästä tavallisesta yksityispuhelusta sovitaan sopimusvaltioiden hallitusten kesken kultafrangeissa; tämän mukaan lasketaan maksu aikapuheluista, puhelinkutsuista, pika- ja sanomalehtipuheluista sekä kolme minuuttia ylittävistä puheluista. Sopimusmaiden hallitukset sopivat kannettavien puhelumaksujen jaosta.

Yksityisistä aikapuheluista kannetaan tavallisen puhelun nelinkertainen maksu.

Hallitusvirastojen puheluista kannetaan sama maksu kuin tavallisista yksityispuheluista.

Lennätin- ja puhelinvirastojen virkapuhelut ovat maksuttomia.

Puhelinkutsuista kannetaan tavallisen kolmen minuutin yksityispuhelun maksu.

Artikel XIV.

Samtalen klassificeras på följande sätt:

- 1) regeringsämbetsverkens samtal;
- 2) telegrafämbetsverkens samtal i frågor berörande telegrafen eller telefonen och kallelser till apparaten;
- 3) privata ilsamtal;
- 4) meteorologiska samtal;
- 5) vanliga samtal;
- 6) press-samtal (till denna kategori hänförs även notisbyråernas samtal).

Utom ovan anförda samtal befordras dessutom privata tidssamtal.

Artikel XV.

Grundavgiften för ett vanligt tre minuters privatsamtal bestämmes av de fördragslutande staternas regeringar i guldfrang; enligt detta belopp beräknas avgiften för ett tidsbestämt samtal, för kallelse till apparaten, för brådskanie- och pressamtal samt för samtal vilka räcka över 3 minuter. De fördragslutande staternas Regeringar överenskomma om fördelningen av de fastställda avgifterna.

För privata tidssamtal uppbäres den fyrdubbla avgiften för ett vanligt samtal.

För regeringsämbetsverkens samtal uppbäres samma avgift som för vanliga privatsamtal. Telegraf- och telefonämbetsverkens tjänstesamtal äro avgiftsfria.

För kallelse till apparaten uppbäres samma avgift som för ett vanligt privatsamtal.

Kiir-erakõnede eest võetakse kolme kordne harilikult kõne maks.

Meteoroloogiliste ja ajakirjanduse kõnede eest võetakse pool harilikult erakõne maksumust. Ajakirjanduse kõnesid võib pidada kella 21 kuni 24-ni, kui nad on lubatud mõlemate maade telegrafi-telefonivalitsuste kokkuleppel. Ajakirjanduse kõnede kestvus on piiramatult, kui teisi kõneleda soovijaid ei ole; vastasel korral piiratakse ajakirjanduslike kõne kestvus poole tunniga. Kõnemahtu arvatakse jooksu iga kolme minuti eest.

Yksityisistä pikapuheluista kannetaan tavallisen puhelun kolminkertainen maksu.

Meteorologisista- ja sanomalehtipuheluista kannetaan puolet tavallisesta yksityispuhelusta kannettavasta maksusta. Sanomalehtipuhelujen, jos ne molempien valtioiden lennätinhallituksien sopimuksen mukaan ovat sallittuja, voidaan välittää kello 21—24. Sanomalehtipuhelujen kestämisäika ei ole rajoitettu, ellei ole muita puhelutilauksia; päinvastaisessa tapauksessa rajoitetaan sanomalehtien puheluaika puoleen tuntiin. Puhelumaksu laskeetaan kuitenkin kultakin 3 minuutin jaksolta.

För ett privat ilsamtal uppbäres den tredubbla avgiften för ett vanligt samtal.

För meteorologiska och press-samtal uppbäres hälften av avgiften för vanliga privatsamtal. Press-samtal, därest sådana på grund av överenskommelse emellan de båda staternas telegrafförvaltningar äro tillåtna, kunna förmedlas emellan kl. 21 och 24. Tiden för press-samtal är obegränsad, förutsatt att icke andra samtalsbeställningar finnas; i motsatt fall begränsas tiden för press-samtal att omfatta en halv timme. Avgiften beräknas dock efter antalet perioder om tre minuter.

Artikkel XVI.

Kõnede andmine jünib selles järjekorras, milles kõned tellitud, kusjuures eesõigus antakse artikkel XIV tähendatud liigitusele vastavalt. Kõnesid antakse vaheldamisi Eesti ja Soome poolt, kui mõlemad telegrafiavalitsused ei ole teinud teist leppinud.

Kui kaugekõne sihtkohast wastust ei järgne või kui kõnest loobutakse, enne kui ühendus kõnelemiseks on juba tehtud, jääb maks nõudmata.

Kui ühendus tellimise kohaselt kõnelemiseks valmis tehtud ja tellija seda tarvitada ei soovi, tuleb kõnemaht jooksu tasuda.

On üks lepinguosalistest riikidest sõjaseisukorras, siis antakse sõjaseisukorras riiklike ametiautuste kõnesid viibimata, katkestades kõiki muid kõnesid.

XVI artikla.

Puhelua välitetään siinä järjestyksessä kuin niitä on tilattu ja etuoikeus myönnetään XIV artiklassa mainitun luokituksen mukaan. Puhelua välitetään vuorottain Suomen ja Eestin puolelta, elleivät molemmat lennätinhallitukset ole toisin sopineet.

Jos puhelua varten pyydetty numero ei vastaa tai jos tilattu puhelu peruutetaan, ennenkuin linja on varattu puhelulle, ei maksua kanneta.

Jos linja on tilaajalle varattu puhelua varten eikä kysymyksenalainen henkilö halua käyttää sitä, on puhelumaksu kuitenkin kannettava.

Jos toinen sopimusvaltiosta on sodassa, niin välitetään hallitusviraston sotasäätöä koskevat puhelut viipymättä, keskeyttäen kaikki muut puhelut.

Artikel XVI.

Samtal förmedlas i den ordning i vilken de beställts och företrädesrätt beviljas i enlighet med klassifikationen i artikel XIV. Samtalen förmedlas turvis från Finland och turvis från Estland, i fall icke bägge telegrafförvaltningarna fattat någon annan överenskommelse.

Därest svar ej inlöper från nummer till vilken samtal rekviderats, eller om ett samtal annulleras förrän linjen reserverats för samtal, uppbäres ingen avgift.

Om linjen reserverats för rekviderat samtal men rekvisenten ej önskar begagna sig av sitt samtal, uppbäres dock samtalsavgift.

Om den ena av de fördragslutande staterna befinner sig i krig, förmedlas regeringsämbetsverkens samtal rörande krigsangelägenheter utan dröjsmål och med avbrytande av alla andra samtal.

Kui sõjaväelised ametinõimud mõlema valitsuse ühise väljaastumise puhul sõjas oma tarvitamiseks kaableid vajavad, antakse neile sõjaväelistele ametinõimudele viibimata tarvitada üks kaablijoon telegrafeerimiseks ja üks kahejooneline kaabel kaugekõnelemiseks, ilma et tarvitusele tuleks jelles lepingus ettenähtud tasumaksimise kord. Mõlemate riikide sõjamineisteriumid hoolitsevad kumbki omal pooltel kaablite hoiustamise ja tarviliste paranduste eest. Sõja lõppemisel antakse kaablid viibimata telegrafivalitjustele tagasi.

Artikkel XVII.

Peavad mõlemate lepinguosaliste maade telegrafivalitjusted joovitavaks endi vahel vahetatavate terminaaltelegrammide ja kaugekõnede kohta arveid mitte pidada, siis lõpetatakse nende arveid pidamine.

Muude Eesti ja Soome vahel kaablite kaudu vahetatud telegrammide ja peetud kaugekõnede kohta seatakse kogu mõlemate lepinguosaliste poolt tasumise otsustabel arved iga möödunud kuu eest sellekohaste kontroll-šurnaalide järele.

Maks telegrammide ja kaugekõnede eest märgitakse kontroll-šurnaalidesse guldfrankides.

Lepinguosaline, kelle kasuks arveid jaldo kujuneb, saadab oma kontroll-šurnaalid teisele lepinguosalisele võrdlemiseks. See võrdlemine peab juhindima hiljemalt kolme nädala jooksul peale kontroll-šurnaalide kohale jõudmisest ja vastavate märkustega varustatud kontroll-šurnaalid tuleb jama aja jooksul tagasi saata.

Jos sõjilasviranomaiset molempin valtioiden yhteisesti ottaessa osaa sotaan, tarvitsevat käytettäväkseen kaapeleita, asetetaan sotilasviirastojen käytettäväksi viipymättä yksi kaapelijohto lennätystä ja yksi kaksijohtoinen kaapeli puhelemista varten sovelluttamatta tämän sopimuksen edellyttämiä maksuja. Molempien valtioiden sotaministeriöt pitävät huolen näiden kaapelien kunnossapidosta ja tarvittavista korjauksista, kumpikin omalla puolellaan. Sodan loputtua luovutetaan kaapelit viipymättä lennätinhallituksille takaisin.

XVII artikla.

Jos molempien sopimusvaltioiden lennätinhallinnot katsovat suotavaksi lopettaa laskelmien laatimisen molempien maiden välillä vaihdetuista terminaalisähkösanomista ja puheluista, niin lopetetaan näiden laskelmien laatiminen.

Muista Suomen ja Eestin välillä kaapeleilla välitetyistä sähkösanomista ja puheluista laatii kumpikin sopimuspuoli kultakin kuluneelta kuukaudelta vastaavien päiväkirjojen mukaan laskelmia tilityksiä varten.

Sähkösanomaj ja puhelumaksut merkitään päiväkirjoihin kultafrangeissa.

Sopimuspuoli, jonka hyväksi saldo lankeaa, lähettää tarkastuspäiväkirjat toiselle sopimusmaalle tarkastettaviksi. Tämä tarkastus on suoritettava viimeistään kolmen viikon kuluessa päiväkirjojen saapumisest lukien ja on päiväkirjat, asianomaisilla merkinnöillä varustetuina, lähetettävä takaisin saman ajan kuluessa.

Om de militära ämbetsverken, i fall av ett gemensamt uppträdande i krig, önska förfoga över kablarna, ställes ofördröjligen till dessa militärämbetsverks förfogande en kabelåder för telegrafering och en två-ådrig kabel för telefonering utan att avgifterna i detta fördrag tillämpas. De båda rikenas krigsministerier hava var på sitt område hand om underhållet och nödiga reparationer av dessa kablar. Efter avslutad fred överlämnas kablarna ofördröjligen åt telegrafförvaltningarna.

Artikel XVII.

Om bägge fördragslutande staternas telegrafadministrationer anse det för önskvärt att upphöra med upprättandet av avräkningarna för den mellan de båda länderna förmedlade terminala telegram- och telefonkorrespondensen så avskaffas dessa avräkningar.

För andra medels kabel emellan Finland och Estland förmedlade telegram och telefonsamtal upprätta de båda kontraherande parterna på grund av kontrolljournalen för varje föregående månad avräkningar för möjliggörande av betalning.

Telegram- och telefonavgifterna i journalerna beräknas i guldfrang.

Den av kontrahenterna, för vilken saldot utvisar tillgodohavande, översänder kontrolljournalerna till granskning åt den andra kontrahenten. Denna granskning bör verkställas senast inom tre veckor efter det journalerna emottagits, och böra dessa, försedda med nödig påteckning, inom samma tid återsändas.

Zuhumisel, kui kreditori poolt saadetud arve saldo deebitori arve saldole võrdub või kui mõlemate saldode vahe ei tõuse üle ühe protsendi (1%) kreditori arvesse olevast deebetist summast, tasutakse arve ilma sõrdlemata.

Artikkel XVIII.

Võlatajumaine deebitori poolt sünnib hiljemalt kolme nädala jooksul pärast arvete õigestumistamist.

Artikkel XIX.

Kui lepinguosaliste vahel selle lepingu tõlgitsemise eht käsitamise juures lahkarvamine tekib, lahendatakse see ühe või teise poole nõudmisel vahetult teel.

Vahetohus moodustatakse iga tülitüsimuse puhul sel kombel, et kumbki lepinguosaline nimetab omalt poolt kaks kohast isikut oma kodanikkude hulgast vahetohunikkudeks ning et mõlemad pooled valivad üheskoos ühe sõbraliku kolmanda riigi kodaniku esimeheks.

Õigused teha hääleteenamusega. Lepinguosalised kannavad vahetohu kulud võrdsetes osades.

Artikkel XX.

Räesolev leping on valmistatud eesti, soome ning rootsi keeles ja kõik need tekstid on ühesuguselt autentised.

Siinä tapauksessa, että velkojamaan laatimassa laskelmassa esitetty saldo vastaa velallisen maan laskelmassa esitettyä saldoa tai että molempien saldojen eroitus ei ylitä (1%) yhtä prosenttia velkojamaan laskelmissa esitetystä velkärästä, hyväksytään tilit tarkastuksetta.

XVIII artikla.

Velallinen valtio suorittaa velan viimeistään 3 viikon kuluessa siitä lukien kun kysymyksessäolevat tilit on hyväksytty.

XIX artikla.

Tämän sopimuksen tulokinnan ja sovelluttamisen antaessa aihetta erimielisyyteen sopimuspuolten kesken, on erimielisyys, jommankumman sopimuspuolen vaatimuksesta, jätettävä sovinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Sovinto-oikeus muodostetaan jokaista riitakysymystä varten siten, että kumpikin sopimuspuoli valitsee kansalaisistaan kaksi sopivaa henkilöä sovintotuomareiksi sekä, että molemmat sopimuspuolet yhdessä valitsevat puheenjohtajaksi jonkun kolmannen, ystävällisessä suhteessa olevan valtion kansalaisen.

Päätökset tehdään äänen enemmistöllä.

Sopimuspuolet jakavat sovinto-oikeuskustannukset tasas keskenään.

XX artikla.

Tämä sopimus on laadittu suomen-, ruotsin- ja eestinkielillä ja ovat kaikki tekstid yhta todistusvoimaisia.

I fall saldot i den av det debiterande landet uppgjorda avräkningen överensstämmer med saldot i det krediterande landets avräkning eller om skillnaden emellan de båda saldona ej överstiger (1%) en procent av saldot i det debiterande landets avräkning, godkänas avräkningarna utan granskning.

Artikel XVIII.

Den skyldige parten erlägger betalning för sin skuld senast inom 3 veckor efter det ifrågavarande avräkningar blivit godkända.

Artikel XIX.

I händelse meningsskiljakighet yppar sig emellan de fördragslutande parterna beträffande tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag, bör detsamma på anfordran av någondera av dem hänskjutas till avgörande av skiljedomstol.

Skiljedomstolen skall för varje tvistefråga sammansättas sålunda att vardera parten bland sina undersåtar till skiljomen utser tvänne lämpliga personer, och att bägge parterna till ordförande utse en person tillhörande någon vänskapligt sinnad tredje makt.

Utslaget fattas på grund av röstmajoritet.

De fördragslutande parterna fördela sig emellan omkostnaderna för skiljedomsförfarandet.

Artikel XX.

Detta fördrag är upprättat på finska, svenska och estniska språken och äro samtliga texter i lika grad autentiska.

Leping tuleb ratifitseerida. Ratifikatsiooniahtid mahetatakse mõimalikult pea Helsingis.

Artikkel XXI.

Käesolev leping astub jõusse faks nädalat peale ratifikatsiooniahtide mahetamist.

Kumbki lepinguosaline jätab enesele õiguse käesolevast lepingust loobuda, sellest teije poolele faks teistkümmend (12) kuud ette teatades.

Selle tõenduseks kirjutatakse mõlema poole volinikud käesolevale lepingule oma käega alla ja varustatakse selle oma pitseritega.

Mõliri valmistatud faks esemplaris eesti, soome ja rootsi keeles ning alla kirjutatud Helsingis 20. aprillil tuhatüheksajada faksikümne viiendamaal aastal.

M. Sellat.

Lõpuprotokoll.

Täna alla kirjutades lepingule Eesti ja Soome maheliste merealuste kaablite forrashoidmise ja faksutamise kohta, samuti ka nende kaablite abil toimetatava telegraafilise ja fagefõnelise läbikõimise kohta Eesti ja Soome mahel, on mõlemate lepinguosaliste täisõiguslikud sellekohaste volitustega varustatud esitajad kõlku leppinud weel järgmiste määruste kohta:

I.

Käesoleva lepingu artikkel IX põhjal määratakse kaablimaksu suurus ja jaotus järgmiselt findlaks:

Tämä sopimus on ratifioitava. Ratifioimisasiakirjat ovat vaihdettavat Helsingissä mahdollisimman pian.

XXI artikla.

Tämä sopimus astuu voimaan kaksi viikkoa ratifioimisasiakirjain vaihtamisen jälkeen.

Kumpikin sopimuspuoli pidättää itselleen oikeuden (12) kahdentoista kuukauden irtisanomisajalla ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle luopuvansa sopimuksesta.

Tämän vakuudeksi ovat molempien sopimuspuolten valtuutetut omakätisesti allekirjoittaneet tämän sopimuksen ja sen sineteillään varustaneet.

Alkuperäinen tehty kahdena kappaleena, suomen-, ruotsin- ja eestinkielillä ja allekirjoitettu Helsingissä 20. päivänä huhtikuuta tuhatyhdeksänsataakaksikymmentäviisi.

Päätöspöytäkirja.

Allekirjoittaessaan tänä päivänä sopimuksen Suomen ja Eestin välisten merenalaisten kaapelien kunnossapidosta ja käytöstä sekä näitten kaapelien välityksellä tapahtuvasta sähkösanoma- ja puhelinliikenteestä Suomen ja Eestin välillä ovat molempain sopimuspuolten täysivaltaiset edustajat, asianmukaisesti valtuutettuina lisäksi sopineet seuraavista määräyksistä:

I.

Sopimuksen IX artiklan mukaan määrätään kaabelimaksun suurus ja jako seuraavasti:

Detta fördrag bör ratificeras. Ratifikationerna skola snarast möjligt utväxlas i Helsingfors.

Artikel XXI.

Detta fördrag träder i kraft två veckor efter ratifikationernas utväxling.

De fördragslutande parterna förbehålla sig ömsesidigt rätt att med iakttagande av en (12) tolv månaders frist uppsäga detta fördrag.

Till bekräftelse härav hava de båda fördragslutande parternas befullmäktigade ombud egenhändigt undertecknat detta fördrag samt försett detsamma med sina sigill.

Originalet upprättat i tvänne exemplar, med text på finska, svenska och estniska språken, samt undertecknat i Helsingfors den 20. april nittonhundratjugufem.

E. A. Berg.

Slutprotokoll.

Vid undertecknandet av fördraget angående underhållet och nyttjandet av underfattenskablarne emellan Finland och Estland samt rörande förmedlingen av telegram- och telefontrafik medels dessa kablar emellan Finland och Estland, hava de båda kontrahenternas befullmäktigade ombud, i besittning av behöriga fullmakter, ännu sig emellan överenskommit om följande bestämmelser:

I.

På grund av Artikel IX i detta fördrag har storleken och fördelningen av kabelavgifterna fastställts på följande sätt:

Läbikäimises:	Eõna pealt kuuluv		
	Raabinaks	Eesti oia	Soome oia
	Kulden- tiimid		
1) Soome ja Saksamaa vahel, Läti kaudu . . .	1	1	—
2) a. Eesti ja Daani ning Eesti ja Norra vahel, — Uuekaup- pungi kaudu	3,5	1	2,5
b. Eesti ja Suur- Britannia vahel — Uuekaupungi kaudu, Eesti ja Saksamaa vahel — Uuekaupungi kaudu ning Eesti ja Venemaa vahel . . .	3,5	1,75	1,75
c. Soome ja Danzigi vahel Läti — Poola kaudu, Soome ja Lee- du vahel Läti kaudu ning Soome ja We- nemaa vahel	3,5	1,75	1,75
3) a. Soome ja Poola vahel Läti kaudu . . .	4	2	2
b. Soome ja Eesti vahel	4	2	2
4) Eesti ja Rootsi vahel, Uuekaupungi kaudu . .	7	2,5	4,5
5) Muus euroopalises läbikäimises	7	3,5	3,5
6) Euroopavälises läbi- käimises	12	6	6

II.

Räesoleva lepingu artikkel XV põhjal on põhitaksiks määratud mõlema maa vahelise hariliku erafõne iga kolmeminutilise perioodi eest üks kuldfrank.

Selle põhitaksi alusel mõetavad maksud jaotatakse Eesti ja Soome vahel võrdsetes osades.

III.

Punktiides I ja II mainitud maksud ja nende jaotus piisivad niifaa jõus, kuni lepinguosaliste poolte valitsuste vahel ühe le-

Liikenteessä	Kultakin sanalta		
	Kaapel- maksu	Suomen osuus	Eestini osuus
	Kultasenti- meissä		
1) Suomen ja Saksan välillä Latvian kaut- ta	1	—	1
2) a. Eestin ja Tanskan, Eestin ja Norjan vä- lillä Uudenkaupun- gin kautta	3,5	2,5	1
b. Eestin ja Suur- Britannian välillä Uu- denkaupungin kautta sekä Eestin ja Sak- san välillä Uuden- kaupungin kautta ja Eestin ja Venäjän välillä	3,5	1,75	1,75
c. Suomen ja Danzi- gin välillä Latvian— Puolan kautta, Suo- men ja Liettuan vä- lillä Latvian kautta sekä Suomen ja Venäjän välillä . . .	3,5	1,75	1,75
3) a. Suomen ja Puo- lan välillä Latvian kautta	4	2	2
b. Suomen ja Eestin välillä	4	2	2
4) Eestin ja Ruotsin välillä Uudenkaup- pungin kautta	7	4,5	2,5
5) Muussa europalai- sessa liikenteessä . .	7	3,5	3,5
6) Ulkoeuropalaisessa liikenteessä	12	6	6

II.

Sopimuksen XV artiklan mukaan on perusmaksu kultakin kolmen minuutin tavalliselta molempien maiden väliseltä yksityispuhelulta määrätty yhdeksi kultafrangiksi.

Tämän perustaksan mukaan kannetut maksut jaetaan Suomen ja Eestin kesken tasan.

III.

I:ssä ja II:ssa kohdassa mainitud maksut sekä niiden jako pvsyy voimassa, kunnes jommankumman sopi-

I korrespondens	Per ord		
	Kabel avgift	Finlands andel	Estlands andel
	Guldctsms.		
1) Emellan Finland och Tyskland via Lett- land	1	—	1
2) a. Emellan Estland å ena sidan och Danmark samt Nor- ge å andra sidan, via Nystad	3,5	2,5	1
b. Emellan Estland och Storbritannien— via Nystad, emellan Estland och Tysk- land via Nystad samt emellan Estland och Ryssland	3,5	1,75	1,75
c. Emellan Finland å ena sidan och Dan- zig via Lettland — Polen, Littaunen via Lettland samt Ryss- land å andra sidan .	3,5	1,75	1,75
3) a. Emellan Finland och Polen via Lett- land	4	2	2
b. Emellan Finland och Estland	4	2	2
4) Emellan Estland och Sverige via Nystad .	7	4,5	2,5
5) I övrig europeisk korrespondens	7	3,5	3,5
6) I utomeuropeisk kor- respondens	12	6	6

II.

På grund av Artikel XV i detta fördrag har grundavgiften för varje period av tre minuter för ett vanligt privata samtal emellan bägge länderna fastställts till en guldfrang.

De enligt denna grundtaxa uppburna avgifterna skola delas jämnt mellan Finland och Estland.

III.

De under momentet I och II anförda avgifterna och fördelningen av desamma förblir i kraft ända till dess

pinguosalise poole ettepaneful kofku lepitakse uute maksude ja maksudejaotuse kohta.

IV.

Käesoleva lõpuprotokolli määrused astuvad jõusse ühel ajal lepinguga.

Selle tõenduseks on mõlema lepinguosalise poole molinitud käesolevale protokollile alla kirjutanud ja selle oma pitseritega varustanud.

Algkiri valmistatud kahes eksemplaris eesti, soome ja rootsi keeles ning alla kirjutatud Helsingis, 20. aprillil tuhatliheksajada kahelümne viiendamal aastal.

A. Sellat.

muspuolen ehdotuksesta on sovittu uusista maksuista ja uudesta maksujaosta.

IV.

Tämän päätöspöytäkirjan määräykset astuvat voimaan samaan aikaan kuin itse sovimus.

Vakuudeksi ovat molempien sopimuspuolten täysivaltaiset edustajat omakätisesti allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan ja varustaneet sen sineteillään.

Alkuperäinen tehty kahtena kappaleena, suomen-, ruotsin- ja eestinkielillä, Helsingissä, 20. päivänä huhtikuuta tuhatyhdeksäsataakaksikymmentäviisi.

de fördragsslutande Regeringarna på förslag av någondera av kontrahenterna överenskommit om nya avgifter och en ny fördelning av desamma.

IV.

Bestämmelserna i detta slutprotokoll träda i kraft samtidigt som själva fördraget.

Till bekräftande härav hava de båda fördragsslutande parternas befullmäktigade ombud egenhändigt undertecknat detta protokoll samt försett detsamma med sina sigill.

Originalet upprättat i tvenne exemplar med text på finska-, svenska- och estniska språken samt undertecknat i Helsingfors den 20. april nittonhundratjugufem.

E. A. Berg.

II.

Vabariigi Valitsuse poolt 30. märtil 1926 a. finnitatud

Gesti normid portlandtsemendi kohta.

I. Portlandtsemendi vastuvõtmise ja proovimise määrus.

1. Mõiste määramine. Portlandtsement on hüdrauline fideaaine, mis sisaldab vähemalt 1,7 ja mitte rohkem kui 2,4 jagu (raskuse järele) lupja (CaO) ühe jao sulava ränihappe (SiO₂) + jավialundi (Al₂O₃) + rauahapendi (Fe₂O₃) peale ja mis valmistatakse hästi segatud peeneks tehtud tooresainetest, nende põletamisega vähemalt kuni piserdumiseni (Sinterung, спекание) ja põletatud materjali peeneks jahvatamisega.

Griotstarbeliste liisainete hulka portlandtsementis ei tohi olla üle 3%.

Magneesia (MgO) ülemmäär kuumutatud portlandtsementis tohib olla 5% ja väävlühappe anhydriidi ülemmäär 2½%.

2. Pakkimise viis. Portlandtsement pakitakse kottidesse ehk tünnidesse. Bruttofaalu aratähendamise korral peab pakil etiketil selgelt olema nimetus „Portlandtsement“ ja mabrifumärk.

Tünni bruttofaal on 180 kg. ja kottide bruttofaal 85 kg.

Kadu ja kaaluvahe kõikumine pakfides on lubatud kuni 2%-ni vastuvõtmise kohal.

3. Tardumine. Portlandtsemendi tardumine ei tohi alata enne ühte tundi, arvates wee juurdelisamise momendist. Grindumise järele valmistatud kiirelt tardumal portlandtsementil peab etiketil vastav nimetus äramärgitud olema.

4. Mahu püsivus. Portlandtsement peab mahus püsiv olema. Nõutav on külmavee kui ka kuumavee proov. Otjustav on külmavee proov. Puhtast portlandtsementist kook, mis peale valmistamist 24 tundi klaasplaadi peal weauruga küllastatud õhus ja hiljem 27 päeva wee all hoitud, ei tohi kumerdumist ega äärte pragunemist näidata.

Kuumavee proov tehakse De Chatelier aparaadiga. Aparaat ei tohi peale 6-tunnilist proovimisteha keetmist näidata üle 12 mm. paisumist.

5. Jahvatuse peensus. Portlandtsemendi jahvatus peab nii peen olema, et jäänuste hulka jöelal 900 auguga ruutsentimeetril mitte rohkem kui 5% ja jöelal 4900 auguga ruutsentimeetril mitte rohkem kui 30% ei oleks.

6. Tugevus. Portlandtsement peab segus üks jagu (faalu järele) tementi kolme jao normilivaga survetugevust andma:

a) 7-päevase kõvenemise järele — üks päem weauruga küllastatud õhus ja 6 päeva wee all — vähemalt 140 kg./cm²,

- b) seistes 1 päev weeauruga küllastatud õhus ja 27 päeva wee all — vähemalt 200 kg./ m^2 ,
- c) seistes 1 päev weeauruga küllastatud õhus, 6 päeva wee all ja 21 päeva toasoojas õhus — vähemalt 250 kg./ m^2 ,
- d) tõmbetugevus peab olema 7 päeva pärast — üks päev weeauruga küllastatud õhus ja 6 päeva wees seistes — vähemalt 14 kg./ m^2 .

Kui punkt 6 a ja d ette nähtud tugevus-katse ja eelpool tähendatud katset andsid rahuloldavaid tagajärgi, võib portlandtsemendi mastu võtta ilma punkt 6 b ja c katsete tagajärgi ära ootamata.

II. Talitusviis portlandtsemendi proovimisel.

1. Portlandtsemendi normaal-konsistenti ja tardumise aega määratakse järgmiselt:

Normaal-konsistenti määramine.

- a) Võetakse 100 grammi portlandtsemendi ja segatakse 15–18° C weega (umbes 24–30%) taignaks. Sarnilike tsemendi segatakse madala kausi sees 3 minuti ning kiirelt tarduvaid 1 minuti jooksul. Taagnaga täidetakse Vicat-konsistenti mõõtja (eboniitrõngas), mis klaasplaadil seisab ja silutatakse taigna pind tajajeks.

Taigna keskele lastakse ettevaatlikult sisse vajuda ümargune tõmpotsjaga metallpulk, mille läbimõõt 1 mm. ja raskus 300 grammi.

Weeprotsent taagnas loetakse normaalseks, kui metallpulk oma raskusega taagnasse vajudes klaasplaadist 5–6 mm. kõrgemale rippuma jääb.

Tardumise määramine.

- b) Punkt a järele saadud normaaltainas tarvitatakse eboniitrõngas tardumise aja määramiseks. Tardumise käiku kontroleeritakse ümarguse tõmpotsjaga 300 gr. raske Vicat nõelaga, mille ristlõbilõike pindala 1 mm^2 (läbimõõt 1,13 mm.). Nõel asetatakse kehase pinnale ja lastakse taagnasse vajuda. Tardumise alguseks loetakse momenti, millal nõel taagnast klaasplaadini enam läbi ei lähe, jäädes umbes 0,5 mm. klaasist peatumata.

Ei jäta nõel taigna kehasele peale nähtavat märki, on tardumine lõppenud.

Proov tehakse 14–18° C soojuse juures. Portlandtsemendi, wee, riistade jne. temperatuur peab samasugune olema.

2. Mahu püüvis. Mahu püüvis tehakse kindlaks kahe proovi läbi.

- a) Külma-vee proov. Portlandtsemendi normaal-konsistent taagnast valmistatakse

klaasplaadil kook, keskest umbes 1,5 sentimeetrit pakks ja 10–15 sentimeetri läbimõõduga.

Kehafene kõveneb 24 tunni jooksul weeauruga küllastatud 15–18° C soojas õhus ning asetatakse selle järele sama temperatuuriga vette.

Portlandtsement loetakse mahupüüvaks, kui kehafes 28 päeva jooksul mingit pinna kumerdumist ega ärte pragunemist ilmiks ei tule.

- b) Kuuma-vee proov. See proov tehakse De Chatelier meetodi ja sinna kuuluva aparadi abil. Aparaat seisab koos pikuti lahtilõigatud walgest mõõdetilindrist, mille seesmine läbimõõt 30 millimeetrit, kõrgus 30 millimeetrit ja pleki pakks 0,5 millimeetrit.

Tsilindri mõlemate pikutõlõike ärte külge on kinnitatud 150 millimeetrit pikad näitajad.

Normaal-konsistent tsemendi taagnaga täidetakse klaasplaadil asuv tsilinder ja kaetakse pealt klaaskattega. Selles olekus hoitakse nõu jeesoleva taagnaga 24 tunni wäljufel 15–18° C soojas wees ja siis mõõdetakse aparadi näitajate otste vahelaugus. Selle järele asetatakse nõu ühes portlandtsemendist kehafesega vette ja keedetakse 6 tunni jooksul. Pärast mõdetakse nõu weest wälja, lastakse ära jahtuda ja mõõdetakse uuesti aparadi näitajate vahelaugust.

Näitajate otste vahelauguse juurdeksivongi mahu paifumise mõõduks.

3. Jahwatuse peensus. Sõelumise prooviks võetakse 100 gr. portlandtsemendi. 900 augulise sõela traatide vahelauguse kõikumine on lubatud 0,215 mm. kuni 0,240 mm.

4. Proovikahad. Proovikahad valmistatakse ühest jaost portlandtsemendist 3 jao Saksa normiliivaga Freienwaldist D/ä.

Weerohkus proovikahade valmistamisel määratakse ära järgmiselt: kuivale segule, 400 gr. portlandtsemendist ja 1200 gr. normiliivast, lisatakse esimesel korral umbes 126 gr. (8%) wett juurde ja segatakse hoolikalt segi. Walmis segust võetakse 850–860 gr., pannakse wormi, mille alumisel äärel kaks renni ja tambitakse 150 löögiga finni. Weerohkus on õige, kui 90 ja 110 löögi wahel wormi rennilt wegi nõrgub, wastasel korral tuleb segule wett juurde lisada.

Proovikaha segu valmistatakse (kahe proovi jaoks) 400 gr. portlandtsemendist ja 1200 gr. normiliivast, neid kuivalt ühe minuti jooksul segades. Kuivale segule lisatakse warem kindlaks tehtud meehulf juurde ja segatakse 20 tiiruga Steinbrück-Schmelzer'i aparadis.

Proovikahade valmistamiseks tarvitatakse malmist wormi ühes Böhme-Martens'i löögiaparaadiga. Worm on kuubi kujuline 50 ruutsenti-

meetrilise küljepinnaga. Surve kuubide jaoks võetakse 850 kuni 860 gr. punkt a ja b järele valmistatud segu, pannakse wormi ja tihendatakse 150 Böhme-Martens'i aparaadi löögiga. Proovifeha jääb wormi toasoojas õhus 20 tundi ning wormist wabanedes seisab feha kuni 24 tunnini weeuruga küllastatud õhus. Selle järele pannakse feha 15—18° C vette, kusjuures weepind ei tohi kõrgemal kui 2 sentimeetrit üle feha olla. Vett uuendatakse iga 14 päeva tagant.

Õhus kõvenemaks määratud proovifehad hoitakse toasoojas õhus (15—20° C) tuule eest kaitsvalt kolmekandiliste puust liistude peal.

Rehade proovimisel tulevad proovifehad surve aparaadi wahela paigutada küljepindadega (mitte pealmise ja põhjapinnaga).

Aritmeetiline keskmine neljast proovifehast on proovitava portlandtsemendi survetugevuse näitaja.

Tõmbe proovifeha kuju on 8 jarnane, mille keskkohta läbilõige 5 ruutsentimeetrit. Worm täidetakse 180 gr. seguga ja tihendatakse 150 Böhme-Martens'i aparaadi hoobiga. Peale ½-tunnilist seisumist wabastatakse fehad wormist ja hoitakse 24 tundi weeuruga küllastatud õhus ja pannakse selle järele 15—18° C sooja vette.

III. Geskiri portlandtsemendi proovide võtmiseks.

Ametlik proovivõtmine sünnib kas enne tsemendi ärasaatmist wabriku laost ehk pärast kohale jõudmist. Proove võetakse: kui partii 1001 üksust või rohkem, 1% üksustest, partii juures 300—1000 üksuseni — 2%, partii juures alla 300 üksuse — 3%, kuid mitte vähem, kui kolmest üksusest.

Sgast üksusest (tünn, kott) võetakse ühepalju tsemendi (1—2 flg.), kuid proovi üldkaal peab olema vähemalt 10 flg.

Kuiwas kohas segatakse proovid segi ja võetakse proovifehade valmistamiseks segatud tsemendi tarwisminewal arwul.

Proovimine sünnib riiklikus katsekojas. Selles jaadetakse kõigejuuremast partiist vähemalt 15 flg. ja teistest partiidest vähemalt 10 flg. portlandtsementi kindlasse kasti või tünni pakitult ja pitseeritult katsekotta. Ühtlasi antakse üles proovijaatja nimi, tsemendi wabrikumärk, proovivõtmise koht, partii ja joovitavad proovimised.

Riigivanem J. Teemant.

Teedeminister D. U m b e r g.

Riigisekretär R. Terras.

Määrused arstirohtude ning arstimise kuulutuste ja reklaami kohta.

Wälja antud terwishoiu nõukogu otsusel 14. märtsist 1926 a. ja S. f. I kõite II jao § 386 p. 6^a põhjal.

§ 1. Arstijeaduse § 23 põhjal kuuluvad terwishoiu osakondade läbiwaatamisele ja trükkiks finnitamisele ajalehtedes ja ajakirjades järgmised kuulutused:

- 1) arstirohtude ja arstimis-aparaatide müügi, tarwitamise ja mõju kohta;
- 2) hügieeniliste, kosmeetiliste, dieteetiliste ja teiste jarnaste preparaate kohta;
- 3) arstiterwishoiu personaali (arstide, hambaarstide, dentistide, ämmaemandate, masseerijate j. t.) kutsetegevuse kuulutused, wastawalt selle personaali kutsetegevuse kohta maksma pandud määrustele „Riigi Teatajas“ nr. 75/76 — 1920 a. (Määrused arstide kutsetegevuse kohta), nr. 145/146 — 1920 a. (Terwishoiu peawalitsuse täiendaw määrus arstide kutsetegevuse kohta), nr. 37 — 1919 a. (Gesti Wabariigi Walitsuse poolt 23. mail 1919 a. wastu võetud määrused ämmaemandate tegewuse kohta), nr. 103 — 1919 a. (Määrus registreerimise korra kohta A. arstidele, hambaarstidele, ämmaemandatele, welskeritele, masseerijatele ja kalastajadele) ja nr. 153/154 — 1920 a. (Määrused masseerijate kutsetegevuse kohta);
- 4) farmatseutilise personaali (apteekrite) kutsetegevuse kuulutused (wastawalt „Riigi Teatajas“ nr. 103 — 1920 a. awaldatud määruse B osale) ja arstirohtusid, kosmeetilisi, dieteetilisi ja teisi terwishoiu peawalitsuse loaandmise alla kuuluwaid aineid walmistajate ja müüjate kuulutused;
- 5) rawituskohtade, terwishwete ja lauawete kuulutused.

§ 2. Arstirohtude, arstimis-aparaatide, hügieeniliste, kosmeetiliste, dieteetiliste ja teiste jarnaste preparaate kuulutuste teksti esitamisel terwishoiu osakondadele peamad kuulutajad terwishoiu peawalitsuse tunnistuse ette näitama, et kuulutatavad jaadused on müügile lubatud. Ühes tuleb nendel esitada terwishoiu peawalitsuse poolt läbi waadatud teksti selle kohta, mis on jaaduse reklaamiks lubatud.

§ 3. Kuulutuste tekst antakse terwishoiu osakonda läbiwaatamiseks kas otsekohe kuulutaja või ajalehe kaudu.

§ 4. Terwishoiu peawalitsuse ametlikkudes või poolametlikkudes hääleandjates ilmunute kuulutuste läbiwaatamine ei ole terwishoiu osakondade peale pandud.

§ 5. Kuulutuste läbiwaatamisel ja trükkimise loa andmisel tuleb osakondadel käia järgmiste juhtnõuude järgi:

- 1) läbiwaatamise alla käivad ainult kuulutuse tekst ja pildid, mitte juurus jne.;
 - 2) keelatud on sisjeweoks, valmistuseks ja müügisks lubatud arstirohtude või hügieeniliste, kosmeetiliste, dieteetiliste j. t. jarnaste preparaatide sisjeweos, valmistuse ja müügi loast rellaami teha, j. o. nimetada kuulutustes, et sisjeweodu, valmistus ja müük sünnib terwishoiu nõukogu või peawalitjuse loal, nõusolekul, heakskiitmisel jne.;
 - 3) keelatud on nende wahendite kuulutamine, mis raskejalgsjeks jäämist ära hoiawad, raskejalgsjult kaotawad ja juguhaiguste ije-arstimise õpetuste kuulutamine;
 - 4) keelatud on kuulutada sisjeweoks, valmistuseks ja müügisks lubamata arstirohtusid, hügieenilisi, kosmeetilisi, dieteetilisi ja teisi jarnaseid preparaate;
 - 5) keelatud on kuulutused, mis ei wasta tõele ja mõiwad tarwitajat wiia eksiteele walelikkude ja põhjendamata wäidetega ja kiiduawaldustega;
 - 6) arstiseaduse § 21 põhjal lubatud mittearstlikud ained ei tohi nimetusi kanda, mis mingisuguse haiguse peale tähelepanu juhivad, ja ei tohi kuulutustes niisuguste ainete arstiwatest omadustest kõnet olla;
 - 7) terwishoiu personaali kutsetegewuse kuulutustes ei tohi kõmu olla;
 - 8) arstirohtude ja kosmeetiliste ainete kuulutustes võib olla, peale preparaadi nimetuse ja koosseiju, valmistaja nimetuse ja asukohta, müügi-kohtade nimetuste ja asukohtade ning hindade weel teade, misjaoks saadus tarwitatakse, kuid ilma seletusteta arstiwate omaduste kohta. Müügilole lubatud arstirohtude kuulutustes ei tule teates, misjaoks tarwitatakse, haigusi iisikult loetleda, waid lihidalt ja üldiselt ära tähendada, näiteks: „tarwitatakse erguhaiguste wastu“.
- § 6. Wäljaantud kuulutuste load on maks-
wad ühe aasta jooksul. Kuulutuste kordamisel teise terwishoiu osakonna tegewuse piirkonnas tuleb kuulutajal uue loa nõutamisel mujal kinnitatud tekst terwishoiu osakonnale ette panna.
- § 7. Reflaam ijeseiswate lehtedena ja bro-
schüüridena arstirohtude, arstimisabinõude ja arstimise kohta, arstirohtude hinnafirjad ja juguhaigusi käsitawad rahwaraamatud tulewad terwishoiu peawalitjusele läbiwaatamiseks esitada.
- § 8. Käsilewaga on ära muudetud wasta-
wad weneaegsed määrused, mis on awaldatud „Sobran. usafonen.“ 1909 a. nr. 9, art. 34 all.
- Töö-hoolekandeministri eest M. Mõttus.
Terwishoiu nõukogu
ja peawalitjuse juhataja eest M. Annik.
Terwishoiu nõukogu abijekretär ja
apteegi-jaoskonna juhataja R. Wallner.

Teedeministri määrus raskefaaluliste postpakkide wähetuse kohta wälismaadega.

M u s: Stokholmi kofrulepe postpakkide wähetuse üle, art. 1, § 2 („Riigi Teataja“ nr. 113/114 — 4. juulist 1925 a.).

1. Posti peawalitjusele on lubatud sisje seada raskefaaluliste — j. o. raskefega üle 10 kilogrammi kuni 20 kilogrammini — postpakkide (colis de messagerie) wähetust maksuwajelolewate Stokholmi rahwuswahelise postpakkide kofruleppe tingimuste kohaselt nende wälismaadega, kellega harilikfude postpakkide wähetus sünnib selle kofruleppe põhjal ja kes nõus on raskefaaluliste postpakkide wähetust toimetama.

M ä r k u s. Lätiga ja Leeduga sünnib kuni 20 kilogr. raskefude postpakkide wähetus erilepingu põhjal.

2. Raskefaaluliste postpakkide kaotjamineku, warguse või riffe eest wastutab postiametkond Stokholmi postpakkide kofruleppes ette nähtud tingimustel, wälja arwatud wääramata wõimu juhtumine, ja ilma et kahjutaju kõrgem oleks:

lihtpakkide eest raskefega 10—15 kilogrammini — 55 fuldfrangi ekwiwalendist, lihtpakkide eest raskefega 15—20 kilogrammini — 70 fuldfrangi ekwiwalendist, awaldatud wäärtusega pakkide eest — awaldatud wäärtuse summa ekwiwalendist.

Tallinnas 7. aprillil 1926 a. Nr. 1368.

Teedeminister D. Amberg.

Posti peawalitjuse ülem G. Tallajas.

III.

Nimetused.

Wabariigi Walitjuses:

Töö-hoolekandeminister Chr. Kaarna haiguse ajaks pannakse töö-hoolekandeministri kohuste täitmine kohtuminister L. Kallus'e peale, arwates 15. märtsist 1926 a.

Wälisminister M. Piip'i äraoleku ajaks Rahwasteliidu täiskogul pannakse wälisministri kohuste täitmine rahaminister Leo Sepp'a peale, arwates 3. märtsist 1926 a.

Kohtuministeeriumis:

Tallinna-Gaapjalu rahukogu alaline liige Edgar Reisberg — kohtupalati prokuröri wanimaks abiks, arwates 1. märtsist 1926 a.

Siseministeeriumis:

Nikolai Reimann — politseidirektori kohuste täitjaks, arwates 20. weebuarist 1926 a.

Johann Sooman — politsei-abidirektoris, arwates 20. weebuarist 1926 a.

August Tenjon ja August Liit — politseinspektoriteks, arwates 20. weebuarist 1926 a.

Konstantin Lepp — politsei ülemsekretäri kohuste täitjaks, arvates 20. veebruarist 1926 a.

Jakob Ruus — politseinõumiku kohuste täitjaks, arvates 20. veebruarist 1926 a.

Politsei peavalitsuse ülemäärane ametnik Hermann Ruus — Tartu-Walga prefektiks, arvates 1. märtsist 1926 a.

Endine politsei peavalitsuse kriminaalpolitsei osakonna ülem Woldemar Wau — Lääne-Saare kriminaalkomisjariks, arvates 20. veebruarist 1926 a.

Mjut. politsei wanema assistendi kohuste täitja Peeter Kollin — politsei wanemaks assistendiks, arvates 1. märtsist 1926 a.

Endine Paide jaoskonna politseikomissar Oskar Tedder — Paide linnaümbruse raiooni konstaabliks, arvates 1. märtsist 1926 a.

Endine Petseri maakonna politsei 2. jsk. ülem Kristjan Pikk — Wilo II raiooni konstaabliks Petserimaal, arvates 20. märtsist 1926 a.

Teedeministeeriumis:

Inžener-mehaanik Eduard Nwif — meriasjanduse peavalitsuse juhataja kohuste täitjaks, arvates 20. veebruarist 1926 a.

Töö-hoolekandeministeeriumis:

Terwishoiu peavalitsuse juhataja Alfred Mõttus — töö-hoolekandeministri abi kohuste täitjaks, arvates 10. märtsist 1926 a., jättes teda edasi terwishoiu peavalitsuse juhatajaks.

Töökaitse osakonna juhataja abi Johannes Sonin — töökaitse osakonna juhataja kohuste täitjaks, arvates 10. märtsist 1926 a.

Ametisse kinnitused.

Rahaministeeriumis:

Gustav Tallajas ja Mart Janson kinnitatakse riigitrüfikoja nõukogu liikmeteks järgneva kolme aasta peale, arvates 3. märtsist 1926 a.

Rohuministeeriumi teadaanne.

Rahmere-Paide rahukogu oma üldkoosolekul 22. märts. 1926 a. otsustas: wallakohu teaduse maksmapanemise tõttu Narwatagusel maa-alal tunnistada tarwilikuks ajutada nimetatud maa-alal — Narwowa, Roje ja Starjatina waldades igalühes iseseisew wallakohus.

7. aprillil 1926 a.

Rohuministeeriumi teadaanne.

Rohuministri poolt on Peet Sarepera nimetatud notaariusjeks Wiljandi linna ja tegewust alanud 31. märtsil j. a. Tema kontor asub Tartu tän. nr. 11.

10. aprillil 1926 a.

Gesti Wabariigi jundi rahwuse I kultuur-nõukogu walimise peakomitee teadaanne.

G. W. jundi rahwuse I kultuur-nõukogu walimise peakomitee teatab G. W. jundi rahwuse kultuur-nõukogu walimise määruste („R. L.“ nr. 32 — 1926 a.) § 18 põhjal, et kandidaatide nimekirjade wastuwõtmine algab 18. aprillil 1926 a. Wastuwõtmine on igapäew kella 1—2 p. l. peakomitee ruumides Tallinnas, Toompeal, Toompea lossis.

Wiimane tähtpäew kandidaatide nimekirjade fissendamiseks on 22. aprill 1926 a.

Peakomitee esimees Dr. M. K. Lompus.

Sekretär L. Tedder.

Gesti Wabariigi jundi rahwuse I kultuur-nõukogu walimise peakomitee teadaanne.

1. Peakomiteel olemasolewate andmete järele on walijate nimekirjadesse üles wõetud kodanikude arw üle poole wiimajel rahwalugemisel kindlaks tehtud jundi rahwusest täisealistest kodanikest, mille pärast tulewad wähemusrahwuste kultuur-omawalitsuse teaduse § 19 kohaselt kultuur-nõukogu walimised wälja kuulutada.

2. Peakomitee 13. aprilli 1926 a. otsuse põhjal määratakse walimised kindlaks 23., 24. ja 25. mai 1926 a. peale. Walimised toimetatakse Wabariigi Walitsuse poolt 30. märtsil 1926 a. kinnitatud G. W. jundi rahwuse kultuur-nõukogu walimise määruses („R. L.“ nr. 32 — 1926 a.) ette nähtud alustel.

3. Wähemusrahwuste kultuur-omawalitsuse teaduse §§ 25 ja 26 kohaselt kutsutakse kultuur-nõukogu kokku kaks nädalat peale walimiste tagajärgede wäljakuulutamist, kui walimistest on osa wõtnud rohkem kui pooled walimisnimekirjades seiswad kodanikud.

Tallinnas, 14. aprillil 1926 a.

Peakomitee esimees Dr. M. K. Lompus.

Sekretär L. Tedder.

Posti peawalitsuse teadaanne.

Tallinnas, Gesti tarwitajate ühiste teeskühjuse juures asuw Gteta posti-telegraafi agentuur on 1. aprillil 1926 a. „Tallinn-Gteta“ posti-telegraafi kontoriks ümber moodustatud.